

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Ladislavem Vaško ve věci

žalobců: a) nezletilý A. B., narozený X,
b) nezletilá M. B., narozená X,
jednající prostřednictvím zákonné zástupkyně P. B., narozené X,
všichni bytem X,
zastoupení obecnou zmocněnkyní M. D., narozenou X,
bytem X,

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 27. 9. 2022, č. j. X a X,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobci se společnou žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhali zrušení rozhodnutí žalované ze dne 27. 9. 2022, č. j. X a X, kterými byly zamítnuty jejich námitky a byla potvrzena rozhodnutí žalované ze dne 19. 5. 2022, č. j. X a X, jimiž byly oběma žalobcům zamítnuty žádosti o sirotčí důchod pro nesplnění podmínek § 52 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) po zemřelém otci M. B., narozeném dne X a zemřelém dne X.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Důvod zamítnutí žádostí žalobců byl v obou případech shodný, tj. nezískání potřebné doby pojištění zemřelým otcem.

Žaloba

2. Žalobci v podané žalobě shrnuli průběh správního řízení a své námitky proti rozhodnutím ze dne 19. 5. 2022, č. j. X a X. Uvedli, že se žalovaná v námitkovém řízení obrátila na Okresní správu sociálního zabezpečení Ústí nad Labem se žádostí o přezkoušení Evidenčních listů důchodového pojištění (dále jen „ELDP“) jejich zemřelého otce za roky 2019 a 2020, které předložil bývalý jednatel společnosti Meriton&Jardéz s.r.o., IČO 05979307, v níž byl zemřelý zaměstnán. Okresní správa sociálního zabezpečení Ústí nad Labem pro prošetření předložených ELDP žalované sdělila, že pracovní poměr zemřelého u zaměstnavatele Meriton&Jardéz s.r.o. trval od 1. 7. 2018 do 31. 3. 2019, ELDP za rok 2018 byl řádně odeslán, stejně jako ELDP za rok 2019. Podle sdělení Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem byl zemřelý odhlášen z důchodového pojištění ke dni 31. 3. 2019 a ve stejný den byl Okresní správou sociálního zabezpečení Ústí nad Labem zaslán elektronicky jeho ELDP za rok 2019. Okresní správa sociálního zabezpečení Ústí nad Labem dále žalované sdělila, že bývalým jednatelem společnosti Meriton&Jardéz s.r.o. předložené ELDP zemřelého za roky 2019 a 2020, tj. za období od 1. 4. 2019 do 9. 11. 2020, jsou chybně vyplněné a neplatné. Žalobci, bývalý jednatel společnosti Meriton & Jardéz s. r. o. i účetní též společnosti tyto závěry důrazně odmítli. Žalobci dále uvedli, že bývalý jednatel společnosti pan Horvát jasně potvrdil, že zemřelý byl v rozhodném období ve společnosti zaměstnán. Žalobci souhlasili s tvrzením Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem, že zemřelý byl odhlášen z důchodového pojištění ke dni 31. 3. 2019 a ve stejný den byl zaslán elektronicky jeho ELDP za rok 2019. Žalobci nicméně zdůraznili, že dle ELDP a smlouvy uzavřené mezi zemřelým a společností Meriton&Jardéz s.r.o. byl dne 1. 4. 2019 uzavřen znovu pracovní poměr. Žalobci zastávali názor, že bývalým jednatelem společnosti Meriton&Jardéz s.r.o. předložené ELDP zemřelého za roky 2019 a 2020, tj. za období od 1. 4. 2019 do 9. 11. 2020, byly vyplněny správně a jsou platné.
3. Žalobci dále zdůraznili, že zemřelým neuhrazené pojistné v namítané době od 1. 4. 2019 do 9. 11. 2020 nemůže mít vliv na nepřiznání doby pojištění. Nezletilí žalobci nemohou za to, že jejich zemřelý otec neuhradil zdravotní pojištění. Podle názoru žalobců je podstatné, že byl zemřelý prokazatelně zaměstnán, a že tedy je doba pojištění splněna.
4. Žalobci dále namítli, že žádali žalovanou o odstranění tvrdosti zákona, přičemž tuto žádost žalovaná nepostoupila Ministerstvu práce a sociálních věcí. Žalobci uvedli, že neznají důvod tohoto postupu. V případě, že nebyla uznána doba pojištění na základě předložených ELDP, mohlo být žádostem žalobců vyhověno na základě žádosti o odstranění tvrdosti zákona. Žalobci uzavřeli, že rozhodnutí žalované byla vydána na základě nesprávně zjištěného a posouzeného skutkového stavu.

Vyjádření žalované

5. Žalovaná ve svém vyjádření podrobně zrekapitulovala průběh správního řízení, žalobní námitky a uvedla na případ dopadající právní úpravu. Uvedla, že v námitkovém řízení na základě provedeného šetření uzavřela, že ELDP zemřelého za roky 2019 a 2020 předložené bývalým jednatelem společnosti Meriton&Jardéz s.r.o. nejsou správné, protože neobsahují pravdivé informace, neboť zemřelý byl dne 31. 3. 2019 odhlášen z důchodového pojištění a v době od 1. 4. 2019 do 9. 11. 2020 byl veden jako jednatel též společnosti, ale bez příjmů. Pojistné na důchodové pojištění za zemřelého v namítané době od 1. 4. 2019 do 9. 11. 2020 tedy nebylo placeno a zemřelému v této době nevznikla účast na důchodovém pojištění.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

V dalším žalovaná odkázala na odůvodnění rozhodnutí a podklady dávkového spisu. Žalovaná závěrem navrhla soudu zamítnutí žaloby pro nedůvodnost.

Posouzení věci soudem

6. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobci i žalovaná se po řádném poučení soudu, že mohou vyslovit nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k této otázce nevyjádřili.
7. Napadená rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s. který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
8. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že dne 6. 4. 2021 podali žalobci prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem žádosti o sirotčí důchod. Žalobci žádali o přiznání tohoto důchodu ke dni 9. 11. 2020, tj. k datu úmrtí svého otce. Žalobci ve svých žádostech uvedli, že jejich zemřelý otec byl výdělečně činný anebo z jiného důvodu pojištěný mimo území České republiky, a to v Republice Severní Makedonie, kde rovněž žádali o sirotčí důchod. Žalobci tedy žádali o sirotčí důchod jak z České republiky, tak z Republiky Severní Makedonie. Rozhodnutími ze dne 19. 5. 2022, č. j. X a X, žalovaná žádosti žalobců o sirotčí důchod zamítla pro nesplnění podmínek § 52 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění s odůvodněním, že zemřelý otec žalobců v rozhodném období 10 let před úmrtím, tj. v době od 9. 11. 2010 do 8. 11. 2020 získal pouze 1 rok a 274 dnů pojištění a pouze 274 dnů doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, a proto nesplnil podmínku poloviny potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod, neboť nezískal 2,5 roku pojištění ani nesplnil podmínku získání alespoň 1 roku doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.
9. Proti těmto rozhodnutím podali žalobci námitky ze dne 31. 5. 2022, v nichž namítali, že zemřelý splnil podmínku doby pojištění, což doložili evidenčními listy za roky 2019 a 2020. Žalobci uvedli, že tato doba nebyla uvedena na osobním listě důchodového pojištění. Žalovaná v námitkovém řízení provedla šetření v kmenových evidencích, ze kterého vyplynulo, že zemřelý byl účasten důchodového pojištění od 1. 9. 2007 do 31. 8. 2008 a od 1. 7. 2018 do 31. 3. 2019. Následně na základě námitek žalobců provedla žalovaná šetření, v jehož rámci se obrátila na Okresní správu sociálního zabezpečení Ústí nad Labem se žádostí o prošetření žalobci předložených ELDP zemřelého za roky 2019 a 2020. Okresní správa sociálního zabezpečení Ústí nad Labem následně žalované sdělila, že pracovní poměr zemřelého u společnosti Meriton&Jardéz s.r.o. trval od 1. 7. 2018 do 31. 3. 2019, předložené ELDP neměly být vůbec doloženy, jsou nesprávné a zemřelý nebyl od 1. 4. 2019 do 9. 11. 2020 důchodově pojištěn. Žalovaná se rovněž obrátila na společnost Meriton&Jardéz s.r.o. se žádostí o poskytnutí součinnosti a sdělení doby pojištění zemřelého a jeho vyměřovací základy za roky 2019 a 2020. Zaměstnavatel na výzvu žalované neodpověděl. Žalovaná se dále obrátila s totožnou výzvou na současného jednatele společnosti Meriton&Jardéz s.r.o.,

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

přičemž tato výzva se vrátila žalované jako nevyzvednutá zpět. Žalovaná se dále obrátila na Oborovou zdravotní pojišťovnu (dále jen „OZP“) se žádostí o zaslání kompletního výpisu všech dob pojištění zemřelého. Z odpovědi OZP ze dne 10. 8. 2022 a z telefonického rozhovoru ze dne 25. 8. 2022 vyplynulo, že zemřelý byl od 1. 10. 2014 do 30. 6. 2018 a od 1. 4. 2019 do 30. 6. 2019 osobou bez zdanitelných příjmů a od 1. 7. 2018 do 31. 3. 2019 byl zaměstnán ve společnosti Meriton&Jardéz s.r.o. Žalovaná se dále obrátila na bývalého jednatele společnosti Meriton&Jardéz s.r.o. Jaroslava Horváta, který v odpovědi uvedl, že zemřelý byl v dotazované době od 1. 4. 2019 do 9. 11. 2020 u této společnosti zaměstnán a doložil ELDP za roky 2019 a 2020, v nichž byly pouze uvedeny identifikační údaje zemřelého, zaměstnavatele (společnosti Meriton&Jardéz s.r.o.), doby, po které měl být zemřelý pojištěn a podpis bývalého jednatele. Následně se žalovaná opětovně obrátila na Okresní správu sociálního zabezpečení Ústí nad Labem se žádostí o prošetření předložených ELDP. Okresní správa sociálního zabezpečení Ústí nad Labem tyto ELDP přešetřila a sdělila žalované, že zemřelý byl sice do 9. 11. 2020 veden jako jednatel společnosti Meriton&Jardéz s. r.o., ale bez příjmů, tj. bez pojištění. Dále Okresní správa sociálního zabezpečení Ústí nad Labem sdělila, že ELDP za období od 1. 4. 2019 do 9. 11. 2020 neměly být vyhotoveny, neboť byl zemřelý odhlášen ke dni 31. 3. 2019 a ELDP byl odeslán elektronicky k témuž dni. Byla provedena zániková kontrola ke dni 31. 3. 2019, kdy byl zemřelý odhlášen a ELDP odeslán. Příložené ELDP od 1. 4. 2019 do 9. 11. 2020 označila Okresní správa sociálního zabezpečení Ústí nad Labem za chybně vyplněné a neplatné. Žalovaná na základě provedeného šetření dospěla k závěru, že pojistné za zemřelého v namítané době od 1. 4. 2019 do 9. 11. 2020 nebylo placeno, a zemřelému tak nevznikla účast na důchodovém pojištění. Žalovaná následně námitky žalobců zamítla a vydala napadená rozhodnutí.

10. Podle § 52 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění má na sirotčí důchod nárok nezaopatřené dítě, zemřel-li rodič (osvojitel) dítěte, jestliže rodič (osvojitel) nebo osoba uvedená v písmenu b) byli poživateli starobního nebo invalidního důchodu nebo ke dni smrti splnili podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod nebo podmínky nároku na starobní důchod stanovené v § 29 nebo § 31 odst. 1 anebo zemřeli následkem pracovního úrazu. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se pro účely vzniku nároku na sirotčí důchod považuje za splněnou, byla-li získána aspoň polovina potřebné doby pojištění uvedené v § 40. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se pro účely vzniku nároku na sirotčí důchod považuje za splněnou též, byl-li získán aspoň 1 rok doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1 přede dnem smrti v období uvedeném v § 40 odst. 2 větě první anebo, jde-li o pojištěnce staršího 38 let, byly-li získány aspoň 2 roky doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1 přede dnem smrti v období uvedeném v § 40 odst. 2 větě druhé.
11. Podle § 40 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění činí potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků.
12. Podle § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění platí, že potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

13. Podle § 11 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění platí, že dobou pojištění je po 31. 12. 1995 doba účasti na pojištění a) osob uvedených v § 5 odst. 1 a v § 5 odst. 4, za kterou bylo v České republice zaplacen pojištění, b) osob uvedených v § 6, za kterou bylo v České republice zaplacen pojištění, a to nejdříve ode dne zaplacení pojištění.
14. Podle § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění platí, že za dobu pojištění se považují též doby zaměstnání získané před 1. lednem 1996 podle předpisů platných před tímto dnem, s výjimkou doby studia po dosažení věku 18 let; jde-li však o dobu zaměstnání v cizině před 1. květnem 1990, hodnotí se tato doba, jen pokud bylo za ni zaplacen pojištění, a to nejdříve ode dne zaplacení pojištění.
15. Žalobci odmítli závěry žalované, že předložená EDLP jejich zemřelého otce za roky 2019 a 2020 byla chybně vyplněná a neplatná. Žalobci namítali, že ačkoli byl zemřelý ke dni 31. 3. 2019 odhlášen z důchodového pojištění, ode dne 1. 4. 2019 s ním byl znovu uzavřen pracovní poměr.
16. Z výše uvedené právní úpravy vyplývá, že nárok na sirotčí důchod vzniká nezaopatřenému dítěti, kterému zemřel rodič nebo osvojitel. Nárok na sirotčí důchod se odvozuje od důchodových nároků zemřelého, tj. zemřelý musel splnit podmínky pro nárok na vlastní důchod. Pokud zemřelý nesplnil podmínky pro svůj přímý důchod, nemůže ani jeho nezaopatřenému dítěti vzniknout nárok na pozůstalostní důchod (srov. viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2015, č. j. 8 Ads 151/2014-26). Soud dále připomíná, že sirotčí důchod je dávkou systému důchodového pojištění. Důchodový systém České republiky je založen na povinném základním důchodovém pojištění podle zákona o důchodovém pojištění. Doba účasti na pojištění má význam mj. proto, že jde vždy o jednu z podmínek nároku na důchod. Doba pojištění se prokazuje zejména ELDP. Podmínkou pro to, aby se doba účasti na pojištění považovala za dobu pojištění je, že za pojištěnce bylo v České republice zaplacen pojištění. Podmínka zaplacení pojištění se přitom považuje za splněnou i tehdy, jestliže zaměstnavatel pojištění neodvedl, ačkoli byl povinen pojištění odvést. Pojištění se vypočítává jako součin vyměřovacího základu a procentní sazby, přičemž vyměřovacím základem je úhrn příjmů.
17. Soud zdůrazňuje, že zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o organizaci“), koncipuje v § 38 ELDP jako základní důkaz k prokázání dob pojištění a výše vyměřovacích základů, přičemž při hodnocení této listiny se v případě, že má všechny předepsané náležitosti, vychází z presumpce její správnosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2022, č. j. 3 Ads 34/2020-34).
18. Pokud jde o ELDP za roky 2019 a 2020 zemřelého, které měly být vyhotoveny dne 30. 5. 2022 Jaroslavem Horvátem, jehož podpis na daných ELDP byl ověřen až dne 12. 9. 2022, nelze je dle názoru soudu považovat za důkaz prokazující doby pojištění zemřelého za období od 1. 4. 2019 do 9. 11. 2020. Tyto ELDP totiž nejsou úplné, a nelze proto u nich uplatnit presumpci správnosti. Předně je třeba zdůraznit, že Jaroslav Horvát nebyl ke dni 30. 5. 2022 jednatelem společnost Meriton&Jardéz s.r.o. (funkce mu dle výpisu z obchodního rejstříku, který je součástí správního spisu, zanikla dne 22. 5. 2022). Pokud pak pan Horvát již nebyl jednatelem, nebyl oprávněn podepsat předmětné ELDP (nedoložil své oprávnění) a tyto zaslat dne 13. 9. 2022 žalované. Co je však podstatnější, předložené ELDP zemřelého panem Horvátem za roky 2019 a 2020 nejsou řádně vyplněné, neboť v nich zcela chybí údaje o vyloučených dobách, dobách odečtených, ale zejména údaj o vyměřovacích základech za předmětná období. Soud tak uzavírá, že ELDP zemřelého za roky 2019 a 2020 neprokazují

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

doby jeho pojištění za období od 1. 4. 2019 do 9. 11. 2020 ani to, že za něj bylo placeno pojistné. Soud se tak ztotožňuje se závěrem žalované, že z těchto ELDP zemřelého nelze pro nárok na sirotčí důchod žalobců vycházet.

19. Soud dále zdůrazňuje, že žalobci nedoložili ani v řízení před žalovanou, ani v řízení před soudem pracovní smlouvu zemřelého se společností Meriton&Jardéz s.r.o., na jejímž základě měl zemřelému vzniknout od 1. 4. 2019 pracovní poměr. Z nedoložené pracovní smlouvy tak soud nemohl vycházet a činit skutkové závěry o tom, že žalobce byl v uvedené společnosti zaměstnán od 1. 4. 2019. Soud proto uzavírá, že žalobci neprokázali, že by za zemřelého bylo od 1. 4. 2019 do 9. 11. 2020 placeno důchodové pojištění. Námitky žalobců o tom, že zemřelý byl od 1. 4. 2019 do 9. 11. 2020 pojištěn, nejsou důvodné.
 20. Lze poté opakovaně shrnout, že dle sdělení Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem byl zemřelý odhlášen z důchodové pojištění ke dni 31. 3. 2019 a příslušný ELDP byl odeslán elektronicky k témuž dni. Od 1. 4. 2019 nebylo za zemřelého placeno pojistné, a nebyl tak účasten důchodového pojištění. Rovněž dle sdělení OZP byl zemřelý zaměstnán u společnosti Meriton&Jardéz s.r.o. od 1. 7. 2018 do 31. 3. 2019 a od 1. 4. 2019 byl osobou bez zdanitelných příjmů.
 21. Soud dále uvádí, že v projednávané věci mezi stranami nebyla sporná skutečnost, že žalobci žádali o sirotčí důchod po zemřelém otci, který v době smrti (9. 11. 2020) nebyl poživitelem starobního ani invalidního důchodu, nezemřel následkem pracovního úrazu a nesplňoval podmínky nároku na starobní důchod. Spornou otázkou bylo, zda zemřelý získal potřebnou dobu pojištění. V projednávaném případě z možných situací předvídaných v § 52 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění připadalo v úvahu pouze to, že by zemřelý otec žalobců ke dni úmrtí splňoval podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod. Soud dále připomíná, že rozhodným okamžikem pro posouzení podmínek nároku na invalidní důchod byl den úmrtí, neboť za den vzniku invalidity se s ohledem na § 52 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění považuje den smrti. Zemřelý, starší 28 let (v okamžiku úmrtí 29 let), musel pro nárok na invalidní důchod splnit dobu pojištění v délce 5 let, která se zjišťovala v posledních 10 letech přede dnem úmrtí, tj. od 9. 11. 2010 do 8. 11. 2020. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod je navíc změkčena tím, že se považuje za splněnou i tehdy, pokud byla získána polovina výše uvedené doby. V projednávaném případě tedy musel zemřelý otec žalobců získat nejméně polovinu z potřebných 5 let pojištění, tj. 2,5 roku, z posledních 10 letch přede dnem úmrtí. Rovněž připadala v úvahu situace předvídaná v poslední větě § 52 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, tedy zda zemřelý získal alespoň 1 rok pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.
 22. Jak vyplývá z výše uvedené rekapitulace správního spisu, žalovaná v námitkovém řízení provedla poměrně podrobné šetření za účelem zjištění získané doby pojištění zemřelého. Ze všech zjištění je podle názoru soudu dostatečně zřejmé, že zemřelý byl coby zaměstnanec společnosti Meriton&Jardéz s.r.o. pojištěn od 1. 7. 2018, kdy vznikl jeho pracovní poměr, do 31. 3. 2019, kdy jeho pracovní poměr skončil, tedy celkem 274 dní. Rovněž bylo ve správním řízení zjištěno, že zemřelý studoval na Střední škole obchodu, řemesel a služeb a Základní škole, Ústí nad Labem, Keplerova 315/7, Krásné Březno, Ústí nad Labem, a to od 1. 9. 2007 do 31. 8. 2008, tedy po dobu 1 roku. Zemřelý byl tedy důchodově pojištěn ode dne 1. 9. 2007 do 31. 8. 2008 a od 1. 7. 2018 do 31. 3. 2019, získal tedy celkem 1 rok a 274 dní pojištění. Pro nárok na invalidní důchod tedy získal 1 rok a 274 dnů pojištění místo požadovaných 2,5 roku v posledních 10 letech přede dnem úmrtí. Rovněž nezískal potřebný 1 rok pojištění podle § 11 a § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, nýbrž pouze 274
- Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

dnů pojištění, po které byl zaměstnán u společnosti Meriton&Jardéz s.r.o. (pozn. soudu - do této doby již nemohla být započítána doba studia).

23. Soud se ztotožňuje se závěry žalované a považuje odůvodnění napadených rozhodnutí za dostatečné a přesvědčivé. Žalovaná se v námitkovém řízení podrobně zabývala skutkovým stavem a ke svým závěrům došla na podkladě rozsáhlého šetření. V řízení bylo dle soudu dostatečným způsobem prokázáno, že zemřelý nesplňoval podmínku nároku na vlastní důchod, neboť nezískal potřebnou dobu pojištění. Žalovaná správně poukázala na § 11 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, podle něhož dobou pojištění je po 31. prosinci 1995 doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 a v § 5 odst. 4, za kterou bylo v České republice zapláceno pojistné. V řízení přitom bylo prokázáno, že za zemřelého otce žalobců nebylo za období od 1. 4. 2019 do 9. 11. 2020 zapláceno pojistné na důchodové pojištění. Podle přesvědčení soudu tak ob stojí závěr žalované, že žalobci nesplňovali zákonné podmínky pro přiznání nároku na sirotčí důchod.
24. Soud nemohl přisvědčit námitce žalobců, že zemřelým neuhrazené pojistné v namítané době nemůže mít vliv na nepřiznání doby pojištění, neboť zemřelý byl zaměstnán. Jak bylo výše uvedeno, doba účasti na pojištění se považuje za dobu pojištění, pokud za pojištěnce bylo zapláceno pojistné. Žalobci přitom nijak nerozporeovali, že v rozhodné době nebylo za zemřelého otce žalobců uhrazeno pojistné. Zemřelý otec žalobců neměl v rozhodné době ze své funkce jednatele u společnosti Meriton&Jardéz s.r.o. žádný příjem, v důsledku čehož za něj nebylo odvedeno pojistné, a proto nesplnil podmínky pro vlastní důchodové nároky, což v konečném důsledku vedlo k nepřiznání sirotčího důchodu žalobcům.
25. Jakkoli soud chápe situaci nezletilých žalobců, kteří nikoli vlastní vinou nemají nárok na sirotčí důchod, měli by si žalobci uvědomit, že důvodem nepřiznání sirotčího důchodu byla nedostatečná doba pojištění jejich otce, tedy nesplnění jedné ze zákonných podmínek nároku na dávku. To je skutečnost, kterou žalovaná, jež je v řízení vázána zákonem, nemohla nijak ovlivnit ani zvrátit, pouze dostatečně zjistit a ověřit, což se v posuzované věci stalo.
26. Soud se závěrem zabýval námitkou žalobců, že žádali žalovanou o odstranění tvrdosti zákona, přičemž žalovaná tuto žádost nepostoupila Ministerstvu práce a sociálních věcí.
27. Podle § 106 odst. 1 zákona o organizaci platí, že tvrdost předpisů o sociálním zabezpečení lze odstranit na základě písemné a odůvodněné žádosti občana, v jehož prospěch má být tvrdost odstraněna. V nové žádosti o odstranění tvrdosti nemohou být uplatněny stejné důvody, které již obsahovala žádost původní; při opakování těchto důvodů bude nová žádost odložena a žadatel bude o tomto vyrozuměn. Na řízení o žádosti o odstranění tvrdosti se nevztahují obecné předpisy o správním řízení. Řízení o žádosti o odstranění tvrdosti nelze zahájit, popřípadě v něm pokračovat, po dobu, po kterou probíhá přezkumné řízení soudní.
28. Podle § 106 odst. 2 zákona o organizaci platí, že rozhodnutí o odstranění tvrdosti předpisů o sociálním zabezpečení jsou vyloučena ze soudního přezkumu.
29. Jak vyplývá z výše uvedené právní úpravy, tvrdost předpisů o sociálním zabezpečení lze odstranit na základě písemné a odůvodněné žádosti občana, v jehož prospěch má být tvrdost odstraněna. Soud z obsahu správních spisů nezjistil, že by žalobci skutečně žádost o odstranění tvrdosti u žalované podali. Ani v soudním řízení žalobci nijak neprokázali, že by takovou žádost podali. Soud však považuje za podstatné zdůraznit, že pro nárok na sirotčí důchod žalobců by bylo určující až rozhodnutí o odstranění tvrdosti, kterým by jim byla chybějící doba pojištění zemřelého prominuta. Takové rozhodnutí se ovšem ve správních spisech nenachází a ani žalobci jej nedoložili. Soud tak shrnuje, že neprokázané tvrzení žalobců o tom, že měli podat žádost o odstranění tvrdosti, je v posuzované věci irelevantní, Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

neboť nemůže mít žádný vliv na správnost závěrů žalované obsažených v napadeném rozhodnutí.

30. Soud uzavírá, že žalovaná nepochybila, jestliže pro nesplnění podmínek § 52 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění zamítla žádosti žalobců o sirotčí důchod. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. výrokem I. rozsudku zamítl.
31. Současně soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobci nebyli ve věci úspěšní a žalované náhrada nákladů řízení nepřísluší, navíc je ani nepožadovala.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 28. června 2023

Mgr. Ladislav Vaško v.r.
samosoudce